

4797 - 5562 / 18845

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-608 / 2079

Ankara

4 / 5 / 2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığı'na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 3/5/2004 tarihinde kararlaştırılan "Yükseköğretim Kanunu ve Yüksek Öğretim Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Mailde)

T.C.M.E.M. BAŞKANLIĞI	
Tali Dem.	Plan ve Bütçe
Ekon. Dem.	Millî Eğitim, Kültür Genel Müdürlüğü
Tarih	4.5.2004 1/797
İ. M. D.	15 / 13

GENEL GEREKÇE

Üniversiteler; özgür ve demokratik ortamlarda, bilginin üretildiği, yayıldığı, gerçeğe ulaşmanın değişik yöntemlerle araştırıldığı, insanın ve ülkenin geleceğinin inşa edildiği vazgeçilmez kurumlardır. Üniversiteler, toplumun ihtiyaçlarının ve buna paralel olarak bilginin üretilmesi, yayılması, bilgiye erişilmesi yöntemlerinin sıkça değişmesinin bir gereği olarak sürekli bir arayış içinde olmak, akademik ve kurumsal işleyiş anlamında zorunlu olan yenilenmeyi gerçekleştirmek durumundadır.

Batılı ülkelerde, sanayi devrimine paralel olarak çok sayıda yükseköğretim kurumunun tesis edilmesi sonucunda gelişen ekonomik kalkınma ve yükselen refah seviyesinin temeli olan bilim üretiminin hızlanması karşın, ülkemizde, bu değişime ayak uydurulamamış ve kalkınmış ülkelerin bilim seviyesinin gerisine düşülmüştür. Ancak, Cumhuriyetin ilanı ile birlikte, batılı ülkelerin ilerlemesinde üniversitelerin oynadığı rolün iyi tahlil edilmesi ve dünyadaki gelişmelerin yakından izlenmesi sonucunda, üniversiteler, çağdaşlaşma ve kalkınma hamlesinin motor gücü olarak görülmüş ve bu kurumlara işlerlik kazandırmanın yolları aranmıştır.

Atatürk, ülkenin kalkınma hedeflerine ulaşabilmesi için Türkiye’de üç büyük yükseköğretim bölgesi oluşturulmasını öngörmüş ve Darülfünunun yerine kurulan İstanbul Üniversitesinin yanı sıra, merkez bölgesi olarak kabul edilen Ankara’da Ankara Üniversitesi, Doğu Anadolu Bölgesinde ise bir başka üniversitenin kurulmasını istemiştir. Atatürk’ün emri ile 1933 yılında, 2252 sayılı Kanunla başlatılan ve “I. Üniversite Reformu” olarak kabul edilen bu çalışmaları, 1946 yılında çıkarılan 4936 sayılı Kanunla yapılan ve “II. Üniversite Reformu” olarak bilinen düzenlemeler izlemiştir. Üniversitelere özerklik veren ve bir ölçüde de olsa kurumsallaşmayı getiren bu reformlardan sonra, Türk yükseköğretiminde taşlar yerine oturmaya başlamış, üniversite sayısı da artarak 1957 yılında 7’ye ulaşmıştır.

Bu şekilde Anadolu’ya yayılmaya başlayan üniversiteler toplum üzerinde çok olumlu etkiler bırakmış ve üniversite bulunmayan vilayetlerdeki halk, kendi bölgelerinde bir üniversite veya yükseköğretim kurumunun açılmasını talep etmeye başlamıştır. Bütün bunların sonucunda, 1960 yılında çıkarılan 115 sayılı Kanunla “III. Üniversite Reformu”, 1973 yılında çıkarılan 1730 sayılı Kanunla ise “IV. Üniversite Reformu” olarak adlandırılan değişikliklere gidilmiştir.

Ancak, ülke insanının büyük çoğunluğunun yüksek öğrenim yapmasını hedefleyen bu politikalar sonucunda artan üniversite sayısı, bir dağınıklığı ve kalite sorununu da beraberinde getirmiştir.

Bu dağınıklığı gidermek, kalite ve verimliliği artırmak, koordinasyonu sağlamak, eğitim-öğretim, araştırma, bilim adamı yetiştirme konularında uzun vadeli planlar yapmak ve uygulamak amacıyla, 1981 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu çıkarılmış ve bütün bu görevler Yükseköğretim Kuruluna verilmiştir. Getirilen bu sistem, Cumhuriyet döneminin “V. Üniversite Reformu” olarak nitelendirilebilir.

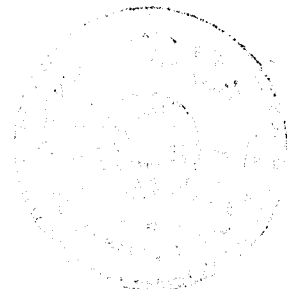
Yükseköğretim Kurulu, kuruluşundan sonra, o yıllarda Türkiye’nin yaşadığı önemli değişim ve gelişime paralel olarak yükseköğretim alanında önemli hizmetler vermiş, altyapı itibarıyla batı standartlarında Devlet üniversitelerinin kurulması, vakıf üniversitelerinin açılması, öğrenci ve öğretim üyesi sayısı ile bilimsel yayın sayısının artırılmasının gayreti içerisinde olmuştur.

Ancak, Avrupa Birliđinin son ilerleme raporunda da belirtildiği gibi temelde merkeziyetçi ve yetkilerin belli ellerde toplanmasına dayalı bir anlayışla kurulmuş olan Yükseköğretim Kurulu; çağdaş üniversitenin gereği olan yönetim anlayışını yakalayamamış ve zaman içinde, yükseköğretim kurumlarını yönetmekte, gerekli makro planlamaları yapmakta, üniversiteler arasında koordinasyonu sağlamakta, sanayi ve toplum ile yükseköğretim kurumlarını bütünleştirmekte yetersiz kalmıştır.

Sonuçta bugün, bütün siyasi partiler ve sivil toplum örgütleri dahil hemen herkes, Türk yükseköğretiminde yeni bir düzenleme yapılması ve bunun bir an önce gerçekleştirilmesinin gereğini kabul etmiş bulunmaktadır.

Bu gerekçelerle, Türk yükseköğretimine yeni bir soluk ve heyecan getirmek, çağdaş üniversitelerin altına düşen eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerinde kaliteyi yükseltmek ve üniversitelerimizde kaybolmaya yüz tutan çalışma barışını yeniden sağlamak üzere 2547 sayılı Kanunun bazı maddelerinde değişiklik yapılması kaçınılmaz olmuştur.

Bu Tasarı, bugüne kadar kurum ve kişilerce ortaya konulmuş olan bütün görüşler göz önüne alınarak üniversitelerimizde eğitim-öğretim kalitesinin artırılması, akademik denetimin yapılabilmesi ve bilimsel özgürlüğün sağlanması; yönetimde demokratikleşme, performans değerlendirmesi ve yöneticilerin sorumluluklarını gereği gibi yerine getirmesi ile öğrencilerin yönetime katılmalarının sağlanması; yükseköğretime girişte ve akademik yükseltilmelerde yaşanan sorunların önemli ölçüde giderilebilmesi; orta öğretim ile yükseköğretimin, sanayi ile üniversitenin bütünlüğünün sağlanması; bilim-eğitim-istihdam-üretim ilişkilerinin geliştirilmesi ve "Avrupa Birliği Yükseköğretim Alanı"nın gereklerinin yerine getirilmesi amacı ile hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, Yükseköğretim Kuruluna yetkili makam ve organlarca seçilen üyelerin atanması hususundaki mevcut usul aynen korunmuş; genel kurul ve yürütme kurulu ayrımı kaldırılarak Yükseköğretim Kurulu daimi statüde çalışan tek kurul haline dönüştürülmüş, toplam üye sayısında demokratik esaslar gözetilerek Cumhurbaşkanlığı, Bakanlar Kurulu ve Üniversitelerarası Kurulun üye sayısı eşitlenmiş ve Kurul Başkanının Kurul üyeleri tarafından seçilmesine imkan veren değişiklikle Kurul üyelerinin doğal fonksiyonlarını yerine getirmesi olanaklı hale getirilmiştir.

Madde 2- Madde ile, 2547 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (I) bendi değiştirilmiştir.

Madde 3- Madde ile; ilgili birimin talebi ve üniversite yönetim kurulunun kararı ile yardımcı doçentliğe atama için kadro ilanı yapılması, bilim jürisinin ilgili yönetim kurulunca oluşturulması, değerlendirmelerde Üniversitelerarası Kurul ve senatonun belirlediği bilimsel ölçütlerin esas alınması kuralları getirilerek yardımcı doçentliğe atamanın objektif olarak ve somut ölçütlere göre yapılması amaçlanmıştır. Ayrıca yardımcı doçentlerin birinci derecenin son kademesine kadar yükselbilmelerine olanak tanınmış ve bu suretle yardımcı doçentlerle diğer kamu görevlileri arasındaki eşitsizlik giderilmiştir.

Ayrıca, doçentliğe başvuru koşulları ve doçentlik sınavına ilişkin ana ilkeler belirlenmiş; ayrıntılı düzenlemeler ise Üniversitelerarası Kurulun belirlediği usul ve esaslara göre Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmeliğe bırakılmıştır. Aranılan bilimsel somut ölçütleri taşıdığı tespit edilen adayların eserlerden başarılı sayılması kuralı getirilmiştir.

Doçent kadrosu ilânında, ilgili birimin talebi ve üniversite yönetim kurulu kararının aranması öngörülmüş; ayrıca, üniversite yönetim kurulunun jüri görüşleri doğrultusunda karar alması ve adayın senato tarafından belirlenen doçentliğe atama ölçütlerini taşıması esası getirilmiştir.

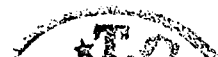
Maddede profesörlüğe yükselme ve atama da yeniden düzenlenmiştir.

Madde 4- Madde ile; öğretim üyelerinin kamu kuruluşları ve vakıflarda geçici olarak görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş ve bunlara 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) dört katını geçmemek üzere ödeme yapılabilmesi öngörülmüştür.

Madde 5- Madde ile; Anayasanın 130 uncu maddesinin dokuzuncu fıkrasındaki yükseköğretime girişin kanunla düzenlenmesine dair amir hüküm gereğince, yükseköğretime giriş yeniden düzenlenmiştir.

Bu düzenleme ile yükseköğretime girişte görülen birtakım eşitsizliklerin giderilmesi ve haksız uygulamaların önlenmesi amaçlanmış, genel lise ve meslekî ve teknik lise mezunları ile fen ve Anadolu liseleri arasındaki farklı katsayı uygulamalarının giderilmesi amaçlanmıştır.

Anayasanın 166 nci maddesinde “ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir. Kalkınma girişimleri, bu plana göre gerçekleştirilir.” amir hükmü yer

almıştır. Bu hüküm gereğince yapılan "VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı"nın 8 inci Bölümünün 691 inci maddesinde ise üniversitelere giriş sınavlarında, genel liseler ile meslekî ve teknik lise mezunları arasındaki farklı değerlendirmelerin kaldırılacağı öngörülmüştür.

Anayasanın 5 inci maddesinde, Devletin temel amaç ve görevleri arasında; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırma da sayılmıştır.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin eğitim hakkını düzenleyen 26 ncı maddesinde; "Herkes eğitim hakkına sahiptir. Yükseköğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır." ifadesi yer almaktadır.

Diğer taraftan, bilindiği gibi, ülkemiz Avrupa Birliği ile bütünleşme sürecinde, özellikle "Kopenhag Kriterleri" ve "Bologna Deklarasyonu" çerçevesinde başlatılan ve uygulamaya konulan uyum çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Avrupa Birliği ilerleme raporunda Türkiye'de ortaöğretim alanında iki ana sorundan bahsedilmekte ve üniversiteye giriş sınavında bazı ortaöğretim mezunlarının lehine ayırım yapıldığına işaret edilmektedir. Bu çerçevede, "Avrupa Birliği Yükseköğretim Alanı"na tüm yönleriyle ve en geniş anlamda katılabilmek için yükseköğretimde, müktesebata uygun değişikliklerin yapılması kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır.

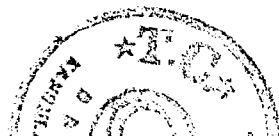
Bu gerekçelerle 2547 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde yapılan düzenleme ile yükseköğretime giriş sınavında; sınavın değerlendirilmesi ve öğrencilerin yükseköğretim programlarına yerleştirilmesinde, ortaöğretimdeki program/alan/kol/bölümlerde katsayılar yeniden düzenlenmiş, öğrencilerin okullara devamını sağlamak ve sadece belirli sınıfların müfredatından soru sorulmasının doğurduğu sakıncaları gidermek amacıyla sınav sorularının ortaöğretimdeki tüm müfredat gözetilerek hazırlanması sağlanmış, öğrencilerin yükseköğretim kurumlarına girişi ile ilgili esas ve usullere ait yönetmeliğin Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca birlikte çıkarılması öngörülmüştür.

Madde 6- Madde ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa altı madde eklenmiştir. Eklenen ek 25 inci madde ile, öğretim elemanlarının unvanlarının korunması bakımından etik komisyonunun kararı öngörülmüştür.

Ek 26 ncı madde ile, masrafların tamamı gerçek ya da tüzel kişiler tarafından karşılanan araştırma öğretim elemanı istihdam imkanı sağlanmış, bilimsel araştırma projelerine üniversite dışından kaynak aktarımı imkanı getirilmiş ve patent üretimi teşvik edilmiştir.

Ek 27 ncı madde ile, üniversitelerde öğrenci örgütlerinin oluşturulmasına olanak tanınmıştır.

Ek 28 inci madde ile, üniversitelerin akademik değerlendirmesi ve akreditasyonu için Üniversitelerarası Kurul tarafından bir Ulusal Akademik Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu oluşturulması öngörülmüş ve bu Kurulun, uluslararası akreditasyon kuruluşları tarafından tanınması için Yükseköğretim Kurulunca gerekli önlemlerin alınması öngörülmüştür. Uluslararası kuruluşlarca akredite edilen üniversite ve birimlerinin farklılaşmalarına olanak verecek düzenlemeler yapmak üzere Yükseköğretim Kuruluna görev verilmiştir.

Ek 29 uncu madde ile, üniversite ve sektörler arasında eğitim-bilim-istihdam-üretim ilişkilerini geliştirilmesi ve öğretim elemanlarıyla öğrencilerin sorunlarının çözülmesi hususlarında, üniversite yönetimine tavsiyelerde bulunmak üzere sosyal konsey oluşturulması öngörülmüştür.

Ek 30 uncu madde ile; ikili uluslararası anlaşmalarla kurulan özel statülü Devlet üniversitelerinin mütevelli heyet ve denetleme kurulu üyelerinin atanması düzenlenmiştir.

Madde 7- Madde ile, 2547 sayılı Kanuna üç geçici madde eklenmiştir. Eklenen geçici 50 nci madde ile, bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte görevleri sona erecek yükseköğretim üst kuruluşlarının yeniden oluşturulması düzenlenmiş ve görevi sona erenlerin mali haklarının korunması ile ilgili hükümler getirilmiştir.

Geçici 51 inci madde ile; yükseköğretim kurumlarında başka üniversitelerden görevlendirilen bazı yöneticilerin görevlerinin sona ermesi öngörülmüştür.

Geçici 52 nci madde ile; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihi itibarıyla doçentlik unvanını almış olanlar ile yardımcı doçent olarak görev yapmakta olanlara ait düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 8- Madde ile; yapılan düzenlemeler sonucunda ihtiyaç kalmayan 2547 sayılı Kanunun 24, 25, 26, 29 ve 42 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 9- 2914 sayılı Kanunun eki ek gösterge cetvelinde değişiklik yapılmış ve yardımcı doçentlerin birinci dereceye kadar yükselmelerine imkan sağlanmıştır.

Madde 10- Yürürlük maddesidir.

Madde 11- Yürürlük maddesidir.

YÜKSEKÖĞRETİM KANUNU VE YÜKSEK ÖĞRETİM PERSONEL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Madde 1 - 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6 - Yükseköğretim Kurulu, tüm yüksek öğretimi düzenleyen, yükseköğretim kurumlarının kendi aralarında ve Milli Eğitim Bakanlığı ile diğer ilgili kuruluşlarla olan ilişkilerinde koordinasyonu sağlayan, yükseköğretim kurumlarının faaliyetlerine yön veren, bu Kanunla kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde, özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yükseköğretim üst kuruluşudur.

Yükseköğretim Kuruluna; Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ile gerekli planlama, araştırma, geliştirme, değerlendirme, bütçe, yatırım ve koordinasyon faaliyetleriyle ilgili birimler bağlıdır.

Yükseköğretim Kurulu;

- a) Cumhurbaşkanıca, rektörlük veya öğretim üyeliğinde başarılı hizmet yapmış ya da yapmakta olan profesörlere öncelik verilmek suretiyle doğrudan seçilen beş,
 - b) Bakanlar Kurulunca seçilen beş,
 - c) Üniversitelerarası Kurulca profesörler arasından seçilen beş,
 - d) Genelkurmay Başkanlığınca seçilen bir,
- üyenin Cumhurbaşkanı tarafından atanmasıyla oluşur.

(b), (c) ve (d) bentlerinde belirtilen üyelerin seçimleri, ilgili makam ya da kurumun kontenjanındaki üyenin üyelik süresinin bitimi tarihinden bir ay önce, süresinden önce boşalma olması halinde ise en geç bir ay içinde tamamlanır ve seçilen üyeler onay için Cumhurbaşkanına sunulur.

İlk toplantısını en yaşlı üyenin başkanlığında yapan Kurul, üyeleri arasından bir başkan seçer. Başkan, Kurul üyeleri arasından bir başkan vekili seçer. Diğer başkan vekili Kurul üyeleri arasından, Kurul tarafından seçilir. Başkan ve Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Kurulun başkan ve üyeleri daimî statüde görev yapar.

Başkan, Kurulun ita amiridir ve Kurulu temsil eder. Başkan, bulunmadığı durumlarda, kendisine vekâlet etmek üzere başkan vekillerinden birini görevlendirir. Başkan, Kurula karşı sorumlu olup Kurul kararlarının uygulanmasını sağlar.

Kurul, üyelerinin en az üçte ikisinin katılımıyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar alır. Milli Eğitim Bakanı Yükseköğretim Kurulu toplantılarına katılabilir ve katıldığı toplantılara başkanlık eder. Yükseköğretim Kurulu, üyelerinin salt çoğunluğunun isteğiyle olağanüstü toplanabilir.

Üyeler Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından verilecek istisnai görevler dışında hiçbir kamu kuruluşu veya özel kuruluşta ücretli ya da ücretsiz çalışamaz. Bir yıl içerisinde yıllık izin, hastalık ve mazeret izinleri hariç bir ay hizmete devam etmeyen üyeler görevinden ayrılmış sayılır.

Kurul Başkan ve üyelerinin ücretleri, birinci derecenin son kademesindeki profesörlerden rektörlüğe atanana ödenen aylık (ek gösterge dâhil), taban aylığı, makam tazminatı, temsil tazminatı ve üniversite ödeneği ile idari görev ödeneği toplamının brüt tutarının iki katını geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Kurul üyelerine (özel veya kamu kurumlarınınca zelif hakları kapsamında ödenenler hariç) ayrıca herhangi bir ücret ödenmez. Kurulda görev alan kamu personelinin her türlü özlük hakları saklı kalır ve kurumlarından aylıksız iznli sayılır.

Kurul Anayasada kendisine verilen koordinasyon ve denetim dışındaki yetkilerini üniversitelere devredebilir. Kurul çalışmalarında verimlilik sağlamak amacıyla kendi içinde komisyonlar oluşturabilir.

Yükseköğretim Kurulunun çalışma usul ve esasları Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

Madde 2- 2547 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) Rektörlerin disiplin işlemlerini yürütmek ve karara bağlamak,”

Madde 3 - 2547 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

“Öğretim üyeliğine yükselme ve atama:

Madde 23 – Yardımcı doçentlik kadrosuna atanmada;

- a) Doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik unvanlarından birine sahip olmak,
- b) Üniversitelerarası Kurulca belirlediği ölçütlerin altında olmamak koşuluyla senato tarafından belirlenen bilimsel ölçütlere sahip olmak,
- c) Esasları Üniversitelerarası Kurulca belirlenen merkezi yabancı dil sınavında başarılı olmak veya Üniversitelerarası Kurulca geçerli kabul edilen bir yabancı dil başarı belgesine sahip olmak.

koşulları aranır.

Bir üniversitede açık bulunan yardımcı doçent kadroları, ilgili birimin talebi üzerine, üniversite yönetim kurulu tarafından karara bağlanarak rektörlükçe ilan edilir ve kurum internet sayfasında yayınlanır. Kadro ilanında, bu Kanunda belirtilen esaslar ve bilim/sanat dalı adı ile Üniversitelerarası Kurulca belirlenen standartlar dışında başka koşul aranmaz. Başvuruların kabulü, senato tarafından belirlenen koşulların sağlandığına ilişkin ilgili birimin yönetim kurulunun kararına bağlıdır. İlgili birimin yönetim kurulu, ilgili bilim/sanat dalından, biri o birinden diğer ilisi ise o üniversite dışından olmak üzere, üç profesör ve/veya doçentten oluşan bir komisyon oluşturur. Komisyon üyeleri, senatonun belirlediği akademik yükseltilme ölçütlerini dikkate alarak adaylar hakkındaki yazılı görüşünü, ayrı ayrı ilgili birimin yönetim kuruluna bildirir. İlgili birimin yönetim kurulu, bu görüşler doğrultusunda kararını verir ve rektör atamayı yapar.

Yardımcı doçentlik süresi sekiz yıldır. Sekizinci yılın sonunda, üniversite yönetim kurulunca aynı bilim dalındaki öğretim üyelerinden oluşturulan üç kişilik bir komisyon tarafından, doçentlik başvurusu için Üniversitelerarası Kurulca belirlenen eserlerle ilgili asgari ölçütleri yerine getirdiği anlaşılanlar yardımcı doçentlik görevine devam eder, getiremeyenler ise öğretim görevlisi kadrosuna atanır.

Yardımcı doçentler birinci derecenin son kademesine kadar yükselebilir.

Merkezi yabancı dil sınavı ile özel yetenek gerektiren bilim/sanat dalı sınavları ve bu maddedeki iş ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Doçentlik sınavına başvuruda;

a) Esasları Üniversitelerarası Kurulca belirlenen merkezi yabancı dil sınavında başarılı olmak veya Üniversitelerarası Kurulca geçerli kabul edilen bir yabancı dil başarı belgesine sahip olmak,

b) Doktora, tıpta uzmanlık ya da sanatta yeterlik unvanı kazandıktan sonra, alanında en az dört yıl çalışmış olmak,

c) Üniversitelerarası Kurulun belirlediği doçentlikle ilgili asgari bilimsel ölçütleri taşımak,

koşulları aranır.

Doçentlik sınavı için gerekli koşulları taşıyan adaylar, gerekli belge ve eserleriyle birlikte doğrudan Üniversitelerarası Kurula başvurur. Üniversitelerarası Kurul ilgili bilim/sanat dalındaki profesörlerden beş kişilik bir jüri oluşturur. Jüri tarafından eserleri Üniversitelerarası Kurulca belirlenen ölçütleri taşıdığı anlaşılan aday, eser incelemesinden başarılı sayılır. Sınavın yapılması ve jürilerin oluşumu ile ilgili diğer usul ve esaslar, Üniversitelerarası Kurulun tespit ettiği ilkeler çerçevesinde, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Bir üniversitede açık bulunan doçentlik kadroları, ilgili birimin talebi üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından karara bağlanarak rektörlükçe ilan edilir ve kurum internet sayfasında yayımlanır. Kadro ilanında, bu Kanunda belirtilen esaslar ve bilim/sanat dalı adı veya Üniversitelerarası Kurulca belirlenen standartlar dışında başka koşul aranmaz. Ancak, aynı yükseköğretim kurumunda çalışırken doçentlik unvanını kazanmış olan ve üniversitenin aradığı atama ölçütlerini de taşıyan adayların talebi olması ve boş kadro bulunması halinde rektörlük, ilgili birimin talebini aramaksızın kadro ilanı yapar.

Üniversite yönetim kurulu, adayların durumunu incelemek üzere ilgili bilim dalından, biri başvuru alan üniversiteden diğer ikisi ise başka üniversitelerden olmak üzere üç profesörü, jüri üyesi olarak seçer. Jüri üyeleri, senatonun belirlediği akademik yükseltme ölçütlerini dikkate alarak adaylar hakkındaki yazılı görüşünü, ayrı ayrı üniversite yönetim kuruluna bildirir. Yönetim kurulu, jüri üyelerinin görüşleri doğrultusunda kararını verir ve rektör atamayı yapar.

Bir üniversitede boş bulunan profesörlük kadroları, ilgili birimin talebi üzerine, üniversite yönetim kurulu tarafından karara bağlanarak rektörlükçe ilan edilir ve kurum internet sayfasında yayımlanır. Kadro ilanında, bu Kanunda belirtilen esaslar, bilim/sanat dalı adı veya Üniversitelerarası Kurulca belirlenen standartlar dışında başka koşul aranmaz.

Profesörlüğe yükselme ve atamada bilimsel ölçütler, Üniversitelerarası Kurulun belirlediği asgari ölçütler göz önüne alınarak senato tarafından belirlenir. Profesörlüğe başvurmak için, doçentlik unvanını aldıktan sonra, ilgili bilim alanında en az beş yıl çalışmış olmak koşuldur.

Üniversite yönetim kurulu, ilgili bilim dalından ve en az üçü diğer üniversitelerden olmak üzere, beş profesörden oluşan bir komisyon belirler. Komisyon üyeleri, senatonun belirlediği akademik yükseltilme ölçütlerini dikkate alarak adaylar hakkındaki yazılı görüşünü, açık tercihlerini belirterek ayrı ayrı, üniversite yönetim kuruluna bildirir. Yönetim kurulu, komisyon üyelerinin görüşleri doğrultusunda kararını verir ve rektör atamayı yapar.”

Madde 4- 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Öğretim üyeleri; ilgili kurumlar ile kendilerinin isteği üzerine ve üniversite yönetim kurulunun kararı doğrultusunda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek koşuluyla Başbakanlıkta, bakanlıklarda, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşlarında, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunda, Adli Tıp Kurumunda, Türkiye Cumhuriyeti Refik Saydam Merkez Hıfzıssıhha Müessesesinde, Türkiye Atom Enerjisi Kurumunda, kanunla kurulmuş sosyal güvenlik kurumlarında, mihalli idarelerde, gerçek kişiler tarafından kurulan vakıflarda, idarî ve mali özerkliği haiz kurum, kurul ve üst kurullar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilenlerin kadrolarının bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylıkları ile diğer ödemeleri ve hakları devam eder.”

“Bu madde uyarınca görevlendirilen öğretim üyeleri görevlendirildikleri yerdeki hizmetleri sürdüğü müddetçe kurumlarından izinli sayılır ve bu görevde geçen süreleri fiilen kendi kurumlarında geçmiş kabul edilir. Bu öğretim üyelerine, kendi kurumlarından alacakları aylık ve ödeneklerin yanısıra görevlendirildikleri kurumda yürüttükleri görev için, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan mali ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemelerin net toplamını geçmemek üzere ilgili bakan tarafından tespit edilecek miktarda net olarak ikinci görev aylığı verilir. Bu şekilde görevlendirilenlere verilen ikinci görev aylığı ile kendi kurumlarından aldıkları aylık ve mali hakların toplam tutarı, görev yaptıkları kurumlardaki kadro veya pozisyonlara eşit düzeyde kabul edilen kadro veya pozisyonların mali ve sosyal haklarının toplam tutarından fazla olamaz. Ancak bu madde kapsamında kadro karşılığı olmadan görevlendirilenler, kendi kurumlarından aldıkları aylık ve ödeneklerin yanısıra, görevlendirildikleri kurumda yürüttükleri görev için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuru aylığının (ek göstergesi dâhil) dört katını geçmemek üzere ilgili bakan tarafından tespit edilecek miktarda, net olarak ikinci görev aylığı alır. Bu madde uyarınca görevlendirilenler, bu suretle yapılan ödemeleri kendi kurumlarına yatırmak zorunda değildir. Bu şekilde görevlendirilenlerin sağlık giderleri, istekleri olması halinde görevlendirildikleri kurumca karşılanır.”

Madde 5- 2547 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin (a) ve (b) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a. Yükseköğretim kurumlarına, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin yapacağı sınavla girilir. Bu sınavı temel teşkil etmek üzere, Milli Eğitim Bakanlığı genel ortaöğretim ve mesleki-teknik ortaöğretim kurumlarının program/alan/kol/bölümlerini; sözel, eşit ağırlık ve sayısal olmak üzere üç grupta toplar. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı da yükseköğretim programlarını; sözel, eşit ağırlık ve sayısal olmak üzere üç puan türünde gruplandırır ve hangi

ortaöğretim program/alan/kol/bölümünün hangi yükseköğretim programına karşılık geldiğini bu suretle ilişkilendirir. Herhangi bir genel veya mesleki-teknik ortaöğretim kurumu mezunu, Öğrenci Seçme Sınavında ortaöğretimdeki kendi program/alan/kol/bölümünü tercih ederse, hesaplanacak olan ortaöğretim başarı puanı (0.80) katsayısı ile çarpılır. Ortaöğretimdeki program/alan/kol/bölümü sözel olan öğrenciler eşit ağırlığa dayalı bir yükseköğretim programını tercih ederse ortaöğretim başarı puanı (0.60) katsayı ile, sayısala dayalı bir yükseköğretim programını tercih ederse (0.45) katsayı ile çarpılır. Ortaöğretimdeki program/alan/kol/bölümü eşit ağırlık olan öğrenciler sözel ya da sayısala dayalı bir yükseköğretim programını tercih ederse ortaöğretim başarı puanı (0.60) katsayı ile çarpılır. Ortaöğretimdeki program/alan/kol/bölümü sayısal olan öğrenciler eşit ağırlığa dayalı bir yükseköğretim programını tercih ederse ortaöğretim başarı puanı (0.60) katsayı ile, sözele dayalı bir yükseköğretim programını tercih ederse (0.45) katsayı ile çarpılır. Adayların ortaöğretimdeki başarıları; Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından geliştirilecek bir yöntemle ortaöğretim başarı puanı olarak hesaplanır ve bu puan yükseköğretim kurumlarına girişteki Öğrenci Seçme Sınavı puanlarına eklenir. Dil sınavı ve puan türü ile bu adayların yerleştirilmesine ilişkin esaslar ise Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenir.

Sınav soruları, yükseköğretime girişteki puan türleri dikkate alınmak suretiyle, genel ortaöğretimin tüm müfredanı gözetilerek hazırlanır.

Yükseköğretim kurumlarına giriş ile ilgili diğer usul ve esaslar, Milli Eğitim Bakanlığı ile Yükseköğretim Kurulunca birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

b. Belli spor ve sanat dallarında üstün kabiliyetleri olduğu tespit edilen öğrenciler, ilgili dalda eğitim yapmak kaydıyla yönetmelikle belirlenecek esaslara göre yükseköğretim kurumlarına alınabilir.”

Madde 6- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Unvanların korunması ve etik komisyon:

Ek Madde 25- Bir üniversitede profesörlüğe atanan öğretim üyeleri, bu unvanlarını üniversite içinde veya dışında serbestçe kullanabilir. Ancak, bu unvanı sürekli kullanabilmeleri için, o üniversitenin kadrosunda veya 38 inci ve 60 ıncı maddeler kapsamına giren görevlerde, toplam iki yıl fiilen çalışmaları zorunludur.

Öğretim elemanları, Üniversitelerarası Kurulca oluşturulan etik komisyonlar tarafından, esere temel ve karakteristik özelliğini kazandıran hususlara ilişkin olarak yazara ait olmadığı sonucunu doğuran ve eserin orijinal niteliğini kaybettirdiğine karar verilen intihal halleri dışında, kazanmış oldukları akademik unvanlardan yoksun bırakılamaz.

Etik komisyonlarının oluşumu ile çalışma usul ve esasları, Üniversitelerarası Kurulun belirleyeceği ilkeler çerçevesinde, Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Araştırma öğretim elemanı ve patent hakkı:

Ek Madde 26 - Masraflarının tamamı gerçek ya da yükseköğretim kurumları dışındaki tüzel kişilere karşılanmak üzere sözleşme ile araştırma öğretim elemanı istihdam edilebilir. Bu hizmette çalışacak araştırma öğretim elemanlarında aranacak asgari nitelikler, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Araştırma öğretim elemanı olarak istihdam edilenlere ödenecek ücret sözleşme ile belirlenir ve tüm giderler bu konuda yapılan bağıştan ödenir. Kadrolu öğretim üyesi iken araştırmacı öğretim elemanı olarak sözleşme ile çalışmaya başlayanlar, sözleşme süresince aylıksız izinli sayılır ve bunların emeklilik hakları mevcut statüsünde devam eder. Sözleşme esasları ve istihdama ilişkin diğer hususlar Yükseköğretim Kurulunun teklifi ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Üniversitelerde yapılan çalışmalar sonucu bir patent hakkı doğması halinde ilgili üniversite bunun sahibi olur ve yönetim kurulunun uygun göreceği yöntemlerle bu hak değerlendirilir. Buradan elde edilen gelirler bütçeye gelir kaydedilir. Bu gelirlerden söz konusu patent hakkına katkıda bulunan personele yapılacak toplam ödemenin tutarı yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Kişiye yapılabilecek ödemelerin toplamı her yıl bu amaçla elde edilen gelirin yüzde ellisini geçemez. Bu şekilde, gerçek ve tüzel kişilerle sözleşme karşılığı yapılan çalışma ve giderleri kısmen veya tamamen bu kişilerce karşılanan faaliyetler sonucunda ortaya çıkan patent haklarının paylaşımı üniversite ile bu kişiler arasında yapılacak sözleşmede belirtilir.

Öğrenci örgütleri

Ek Madde 27- Bölüm ve programlarda kayıtlı öğrenciler kendi aralarından sınıf temsilcilerini; sınıf temsilcileri bölüm ya da program temsilcilerini; bölüm ya da program temsilcileri fakülte ya da yüksekokul temsilcilerini; fakülte ve yüksekokul temsilcileri de kendi aralarından biri başkan olmak üzere beş kişilik üniversite öğrenci konseyi yürütme kurulunu seçer. Öğrenciler, birimlerindeki öğrenci örgütünün doğal üyesidir.

Üniversitelerin öğrenci konseyi başkanları Üniversitelerarası Öğrenci Konseyi Genel Kurulunu oluşturur. Genel Kurul kendi içerisinde biri başkan olmak üzere yedi kişilik Üniversitelerarası Öğrenci Konseyi Yürütme Kurulunu seçer. Genel Kurul başkanı aynı zamanda Yürütme Kurulunun başkanıdır.

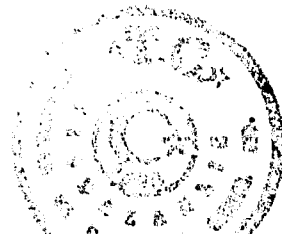
Öğrenci örgütlerinin görevleri şunlardır:

- a) Öğrencilerin sorunları ile görüş ve önerilerini yükseköğretim üst kuruluşları ve yükseköğretim kurumlarının yöneticilerine iletmek,
- b) Üniversite öğrencilerini ulusal ve uluslararası platformlarda temsil etmek,
- c) Üniversite içinde ve üniversiteler arasında sosyal ve kültürel etkinlikler düzenlemek,
- d) Yükseköğretim üst kuruluşları ve yükseköğretim kurumlarının çalışmalarına ait bilgileri öğrencilerle paylaşmak.

Öğrenci örgütlerinin diğer görevleri ile çalışma usul ve esasları, Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Akademik değerlendirme ve akreditasyon:

Ek Madde 28 - Yükseköğretim kurumlarında yürütülen akademik programların akreditasyonu ile bu kurumların performans ve kurumsal değerlendirmelerini yapmak üzere, Üniversitelerarası Kurul tarafından bir Ulusal Akademik Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulu kurulur.

Yükseköğretim kurumları ile ilgili değerlendirme ve akreditasyon sonuçlarının uluslararası eşdeğerliğini sağlamak üzere Ulusal Akademik Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulunun diğer ülkelerin akreditasyon kuruluşları ve uluslararası akreditasyon kuruluşları tarafından tanınması için, Yükseköğretim Kurulu tarafından gerekli önlemler alınır.

Yükseköğretim Kurulunca uluslararası kuruluşlar tarafından akredite edilen üniversitelere veya birimlerine ihtisaslaşma ve farklılaşma imkanı sağlayan tedbirler alınır ve gerekli düzenlemeler yapılır.

Yükseköğretim kurumlarının ulusal veya uluslararası akreditasyon kuruluşlarınca yapılan akademik program akreditasyonu ve/veya performans ve kurumsal değerlendirmeleri ile ilgili tüm masraflar, ilgili yükseköğretim kurumunun bütçesinden karşılanır.

Ulusal Akademik Değerlendirme ve Akreditasyon Kurulunda görev alacak üyelerin sayısı, nitelikleri, seçimi ve çalışma esasları ile bu çerçevede yükseköğretim kurumlarında oluşturulacak birimler ve bunların işlevleri ile ilgili hususlar ile yükseköğretim kurumlarının değerlendirilmesi neticesinde, yapılacak öneriler doğrultusunda alınacak önlemler veya sağlanacak teşvik unsurları ile ilgili ilke ve koşullar Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

Sosyal konsey:

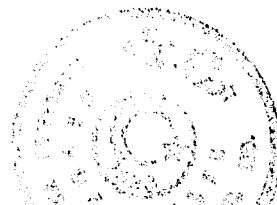
Ek Madde 29 - Ülke kalkınma planları çerçevesinde üniversitede bilimsel çalışma ve projelerin önceliklerinin belirlenmesi, ülkenin ihtiyaç duyduğu insan gücünün yetiştirilmesi, üniversiteyle çeşitli sektörler arasında bilim-eğitim-istihdam-üretim ilişkilerinin geliştirilmesi, öğretim elemanları ve öğrencilerin çeşitli sorunlarına çözüm üretilmesi hususlarında rektörlüğe tavsiyelerde bulunmak üzere sosyal konsey kurulur. Konseyin kuruluşu, çalışma usul ve esasları Yükseköğretim Kurulunca çıkarılan bir yönetmelikle belirlenir.

Özel statülü Devlet üniversitelerine atama:

Ek Madde 30- İkili uluslararası anlaşmalarla kurulan özel statülü Devlet üniversitelerinin mütevelli heyet başkan ve üyeleri ile denetleme kurulu üyeleri Milli Eğitim Bakanlığının önerisi üzerine müşterek kararname ile atanır.”

Madde 7- 2547 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Geçici Madde 50- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; Yükseköğretim Genel Kurulu ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerinin görevleri sona erer, ancak bu kişiler yeni Yükseköğretim Kurulu Başkan ve üyeleri göreve başlayıncaya kadar görevlerine devam eder. Görevi bu şekilde sona erenler yeni bir kadroya atanıncaya kadar, eski kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü zım ve tazminatlar ile diğer mali haklarını almaya devam eder. Bunların atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zım ve tazminatlar ile diğer mali hakları toplamının net tutarının, önceki kadrolarına bağlı olarak en son ayda almaktadırları aylık, ek gösterge, her türlü zım ve tazminatları ile diğer mali hakları toplamının net tutarından az olması halinde, aradaki fark giderilinceye kadar atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir. Ancak bu ödemenin süresi, bu maddeye göre görevi sona erenlerin Yükseköğretim Genel Kurulu ve Yükseköğretim Yürütme Kurulu Başkan ve üyeliğinde tamamlamadıkları süreleri aşamaz.

Geçici Madde 51- 40 nci maddenin (b) fıkrası gereğince başka üniversitelerden görevlendirilen öğretim elemanlarının bölüm ve anabilim dalı başkanlıkları dışındaki idari görevleri ile dekanlık yapmakta oldukları fakültenin kadrosunda bulunmayan veya o fakültenin bilim dallarından olmayan dekanların görevleri bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Geçici Madde 52- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle doçentlik unvanını almış olanlar ile profesörlüğe başvurmak için doçentlikteki beş yıllık bekleme süresini üniversitesinde dolduranların kadroları, boş kadro bulunması ve üniversitesinin o tarihteki atama kriterlerini taşıması halinde öncelikle ilân edilir ve işlemleri ivedilikle yürütülür.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yardımcı doçent olarak görev yapmakta olanların Üniversitelerarası Kurulca belirlenen doçentlik başvurusu için asgarî yayın ölçütlerini yerine getirme süresi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz yıldır.”

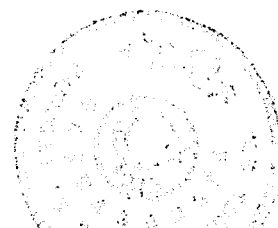
Madde 8 – 2547 sayılı Kanunun 24 üncü, 25 inci, 26 ncı, 29 uncu ve 42 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 9 – 11/10/1983 tarihli ve 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanununa ekli ek gösterge cetvelinin (d) sırası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Yardımcı Doçentler

1-5

3600”

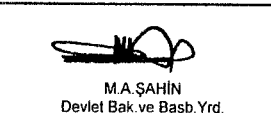
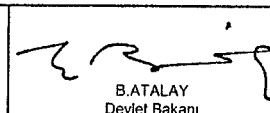
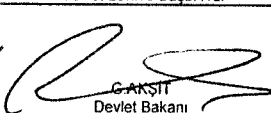
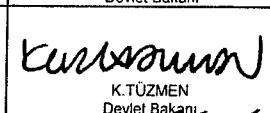
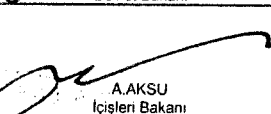
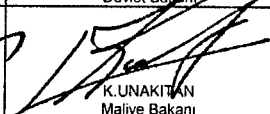
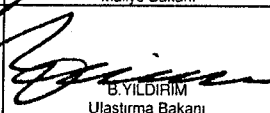
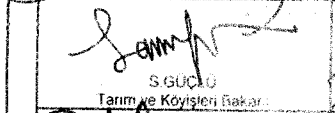
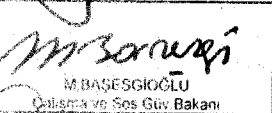
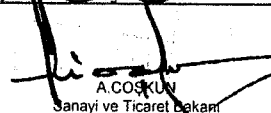
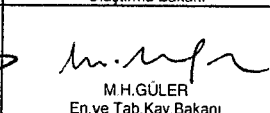
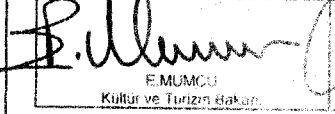
T/662

Madde 10- Bu Kanunun 3'üncü maddesi ile değiştirilen 2547 sayılı Kanunun 45'inci maddesinin (a) fıkrasının ikinci paragrafı 1/1/2005 tarihinde, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 11- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

RECEP TAYYIP ERDOĞAN
BAŞBAKAN

 A. GÜL Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.	 A. ŞENER Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M.A. ŞAHİN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 B. ATALAY Devlet Bakanı
 A. BABACAN Devlet Bakanı	 M. AYDIN Devlet Bakanı	 C. AKŞİT Devlet Bakanı	 K. TÜZMEN Devlet Bakanı
 C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	 M.V. GÖNÜL Mülki Savunma Bakanı	 A. AKSU İçişleri Bakanı	 K. UNAKITAN Maliye Bakanı
 H. ÇELİK Millî Eğitim Bakanı	 Z. ERGEZER Beyin ve İskan Bakanı	 R. AKDAĞ Saglık Bakanı	 B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
 S. GÜÇLÜ Tarım ve Köyler Bakanı	 M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güven. Bakanı	 A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M.H. GÜLER En. ve Tab. Kay. Bakanı
 E. MUMCU Kültür ve Turizm Bakanı	 Ö. PEPE Çevre ve Orman Bakanı		

Dosya No.

101-608